

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 40.

7. Skærpet kriminalisering af bistand til ulovligt ophold

Efter udlændingelovens § 30, stk. 1, skal en udlænding, som efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejse af landet.

Meddeler Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart grundløs-procedure), eller Flygtningenævnet afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), pålægges udlændingen at udrejse straks, jf. udlændingelovens § 33, stk. 2, 1. pkt.

En afvist asylansøger uden andet opholdsgrundlag, som undlader at udrejse af landet, opholder sig således ulovligt her i landet.

Efter udlændingelovens § 59, stk. 5, nr. 1, straffes den, der forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse i, rejse gennem eller opholde sig her i landet, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det er ikke nogen betingelse, at bistanden udøves for vindings skyld.

Efter straffelovens § 125 a straffes menneskesmugling efter udlændingelovens § 59, stk. 5 – dvs. bistand til ulovlig indrejse – som udøves for vindings skyld eller under i øvrigt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Som skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor andres liv udsættes for fare, eller hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

Den 21. juni 2002 nedsatte regeringen Arbejdsgruppen vedrørende udsendelse af afviste asylansøgere og udlændinge, der er udvist ved dom. Arbejdsgruppen fik bl.a. til opgave at undersøge, hvilke instrumenter der kan anvendes for at få et større antal afviste asylansøgere sendt tilbage til hjemlandet, selv om de ikke ønsker at medvirke til udsendelsen.

I sin redegørelse fra oktober 2002 anfører arbejdsgruppen bl.a., at det forekommer, at afviste asylansøgere har held til at unddrage sig udsendelse af landet, fordi herboende personer medvirker til at skjule og i øvrigt støtte dem under det ulovlige ophold. Efter arbejdsgruppens opfattelse er det af væsentlig betydning for at sikre en konsekvent opfølgning på en afgørelse om, at en asylansøger skal udrejse, at muligheden for at leve under jorden i Danmark mindskes mest muligt.

Arbejdsgruppen anfører endvidere, at den straffesramme, der knytter sig til bestemmelsen i udlændingelovens § 59, stk. 5, nr. 1, dvs. bøde eller fængsel indtil 2 år, umiddelbart synes tilstrækkelig, men at domspraksis har vist, at domstolene alene idømmer personer, der forsætligt bistår en udlænding med ulov-

ligt at opholde sig her i landet, meget beskedne bøder. Det er efter arbejdsgruppens opfattelse tænkeligt, at dette forholdsvis lave strafniveau har betydning for, hvor mange afviste asylansøgere der har held til at skjule sig og dermed unddrage sig udsendelsen af landet. Endvidere kan det forholdsvis lave strafniveau for bistand til ulovligt ophold efter arbejdsgruppens opfattelse give indtryk af, at det er mere acceptabelt og humant at hjælpe en udlænding, som ikke kan anses for flygtning og derfor har fået afslag på asyl, med at opholde sig ulovligt i Danmark end at hjælpe en udlænding, der kan være berettiget til flygtningestatus, med at indrejse ulovligt her i landet.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at der søges tilvejebragt et højere strafniveau for bistand til en udlændings ulovlige ophold her i landet.

Den gældende retstilstand kan illustreres ved to domme på området.

Ved Vestre Landsrets dom af 20. september 1999 (UfR 1999.2082) blev et tidligere medlem af Folketinget, som gennem ca. 1 år havde givet husly til en hviderussisk familie på 3 personer, der efter at være meddelt afslag på asyl af Flygtningenævnet opholdt sig ulovligt i Danmark, henset til gerningsperiodens varighed idømt en bøde på 2.500 kr.

Ved Østre Landsrets dom af 30. oktober 2000 (TfK 2001.79) blev en præst, som tidligere var straffet for bistand til ulovligt ophold med hæfte i 14 dage betinget med en prøvetid på to år, idømt en bøde på 7.500 kr. for i en periode mellem den 25. maj og den 19. august 1999 at have bistået nogle afviste serbiske flygtninge fra Østslavonien med at opholde sig ulovligt i her i landet samt for forsøg herpå og for at udsende opfordringer om at indbetale penge på hans bankkonto til overlevelseshjælp for de pågældende, hvorefter han videreformidlede i hvert fald en del af de indbetalte penge til flygtninge, der havde henvendt sig om hjælp. Prøvetiden blev samtidig forlænget med et år.

Endvidere afspejler Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2003 om sanktionspåstande i sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59 det aktuelle strafniveau. Ifølge meddelelsen anvendes i sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5, følgende bødetakster/sanktionspåstande:

»Bistand til ulovligt ophold: bøde på 800 kr. stigende med 150 kr. ud over den første måned, maksimalt 2.500 kr., i grovere tilfælde frihedsstraf. Er bistanden ydet for vindings skyld, tages der hensyn hertil ved strafudmålingen, f.eks. i form af forhøjet bøde.

Bistand til ulovlig indrejse og transit: frihedsstraf.«